

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/83/2017
Identifikačné číslo spisu:	1109245857
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1109245857.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobcu JUDr. F. C., bývajúceho vo N., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o náhradu škody vo výške 1 643 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 318/2009, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. februára 2016 sp. zn. 8 Co 199/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. apríla 2014 č.k. 8 C 318/2009-257 (v poradí druhým) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia náhrady škody vo výške 1 643 € s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia a nesprávneho postupu jeho nadriadeného tým, že jeho nadriadený nevydal personálny rozkaz o jeho uvoľnení zo služobného pomeru na základe jeho žiadosti z 24. októbra 2008, ktorou žiadal o uvoľnenie k 1. aprílu 2009, avšak o jeho uvoľnení zo služobného pomeru rozhodol personálnym rozkazom riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci č. 1106/2008 z 29. októbra 2008 k 31. decembru 2008, v dôsledku čoho mu nebol vyplatený služobný plat, výsluhový dôchodok a ďalšie s tým súvisiace nároky. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 29. februára 2016 sp. zn. 8 Co 199/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie svoj záver o nedostatku vecnej legitímácie žalobcu i žalovanej, ktorá skutočnosť bola jediným dôvodom zamietnutia žaloby, založil na nesprávnom právnom posúdení veci, v dôsledku čoho sa už vecnou opodstatnenosťou žaloby z hľadiska splnenia predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nezaoberal. Rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu v celom rozsahu nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám odopreté právo namietať správnosť záverov

odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel právnym posúdením skutkových zistení z hľadiska rozhodujúcich skutočností. Posúdenie podstaty vecí v rámci dvojínštancného súdneho konania je súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, pričom dôsledné rešpektovanie ústavného princípu dvojínštancnosti konania možno dosiahnuť iba kasačným rozhodnutím.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. V dôvodoch dovolania podrobne opísala skutkový stav a konštatovala, že služobný pomer žalobcu skončil na základe uvoľnenia na žiadosť príslušníka Policajného zboru v súlade s jeho žiadosťou a právnymi predpismi. Služobný pomer žalobcu sa skončil v súlade s § 191 ods. 1, 7 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v platnom znení (ďalej zákon č. 73/1998 Z.z.) na základe žiadosti žalobcu doručenej 24. októbra 2008 k 31. decembru 2008. Ďalej poukázala na to, že služobný pomer príslušníka Policajného zboru nemá znaky súkromno-právneho pomeru, ale vždy mal a má znaky verejno-právneho pomeru vzhľadom na jeho charakter a právnu povahu zvláštnosti štátu ako „zamestnávateľa“ policajta a súčasne nositeľa verejnej moci. Medzi policajtom a Policajným zborom, resp. štátom ide o právny pomer štátnoslužobný, ktorý vzniká individuálnym mocenským aktom služobného funkcionára a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pracovno-právneho pomeru. Mala za to, že žalobca sa v zmysle formulovaného petitu snaží dosiahnuť výrok o určení, že jeho služobný pomer žalobcu ako príslušníka Policajného zboru trvá. V prípade, ak sa žalobca domnieval, že zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru bol uvoľnený v rozpore so zákonom č. 73/1998 Z.z., bolo jeho povinnosťou po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku - odvolania, ktorý podal proti personálnemu rozkazu riaditeľa PZ v Lučenci z 27. októbra 2008, ktorým bol uvoľnený zo služobného pomeru dňom 31. decembra 2008, podať žalobu podľa § 250b ods. 1 O.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu v zákonom stanovenej lehote, žalobca však takto nepostupoval. Preto súd prvej inštancie nie je vecne ani miestne príslušný na preskúmanie personálneho rozkazu riaditeľa PZ v Lučenci z 27. októbra 2008, ktorým bol žalobca uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru v tomto súdnom konaní. Z uvedených dôvodov žiadala napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Dovolanie bolo podané 5. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v uskutočnení dovolacieho prieskumu.

8. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania ani pre odmietnutie dovolania, vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

10. Podľa právneho stavu účinného v čase podania dovolania bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzovalo ustanovenie § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na názore, podľa ktorého zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo možné napadnúť iba z dôvodov relevantných podľa § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 34/1995). Žalovaná v dovolaní nenamietala procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

12. Podľa názoru dovolateľky jej odvolací súd odňal možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožnila realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

12.1. Najvyšší súd sa v danom prípade stotožňuje so závermi, ku ktorým dospel v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 208/2014; v ňom uviedol, že „ak odvolací súd v niektorej veci zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 O.s.p. a vec mu vráti na ďalšie konanie, napriek tomu, že pre to neboli dané procesné predpoklady a namieste bolo iné rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.), ide o nesprávne rozhodnutie. Takéto nesprávne rozhodnutie ale nemožno stotožňovať s procesnou vadou konania odnímajúcou účastníkovi možnosť realizovať jemu patriace procesné oprávnenia v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Toto ustanovenie totiž dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu (procedúrou prejednávania veci), nie s jeho rozhodovaním. Navyše, po vrátení veci na ďalšie konanie súd pokračuje v prejednávaní veci a účastníkom konania zostávajú zachované ich procesné oprávnenia“. I keby teda (prípadne) došlo v danej veci k nesprávosti vytýkanej dovolateľkou, nemohlo mať zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie za následok odňatie možnosti procesných strán pred súdom konať.

13. Do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by podľa § 238 O.s.p. zakladal prípustnosť dovolania.

14. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo ani to, že konanie je postihnuté tzv. inou procesnou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy a relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

15. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej, ktoré bolo v danom prípade podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo procesný účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku. Najvyšší súd preto dovolanie žalovanej odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.